

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 31ης Ιανουαρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Διεθνής δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', και άρθρο 13, παράγραφος 2 – Διεθνής δικαιοδοσία σε υποθέσεις ασφαλίσεων – Προσωπικό πεδίο εφαρμογής – Έννοια του “ζημιωθέντος” – Επαγγελματίας του κλάδου των ασφαλίσεων – Δεν εμπίπτει»

Στην υπόθεση C-106/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sąd Okręgowy w Szczecinie (περιφερειακό δικαστήριο του Szczecin, Πολωνία) με απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Φεβρουαρίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Pawel Hofsoe

κατά

LVM Landwirtschaftlicher Versicherungsverein Münster AG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Malenovský, πρόεδρο τμήματος, D. Šnáby (εισηγητή) και M. Βηλαρά, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η LVM Landwirtschaftlicher Versicherungsverein Münster AG, εκπροσωπούμενη από την M. Siewiera-Misiuda, radca prawny,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes, M. Figueiredo και P. Lacerda,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις M. Heller και A. Stobiecka-Kuik,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Paweł Hofsoe και της LVM Landwirtschaftlicher Versicherungsverein Münster AG (στο εξής: LVM), η οποία εδρεύει στο Μύνστερ (Γερμανία), με αντικείμενο αγωγή με την οποία ο πρώτος ζητεί από τα πολωνικά δικαστήρια να του επιδικάσουν απαίτηση ασφαλιστικής αποζημιώσεως που οφείλει η δεύτερη.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 1215/2012

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 15 και 18 του κανονισμού 1215/2012 έχουν ως εξής:

«(15) Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου. Η δωσιδικία αυτή θα πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των διαδίκων δικαιολογεί άλλο συνδεδετικό στοιχείο. Η κατοικία των νομικών προσώπων πρέπει να καθορίζεται αυτοτελώς ώστε να αυξάνεται η διαφάνεια των κοινών κανόνων και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.

[...]

(18) Στις συμβάσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργασίας είναι σκόπιμο να προστατεύεται το αδύναμο μέρος με ευνοϊκότερους για τα συμφέροντά του κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας.»
- 4 Το κεφάλαιο II του κανονισμού αυτού, το οποίο αφορά τους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας, περιλαμβάνει τμήμα 1 που επιγράφεται «Γενικές διατάξεις» και αποτελείται από τα άρθρα 4 έως 6.
- 5 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

- 6 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ίδιου ως άνω κανονισμού ορίζει τα εξής:
- «Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους σε κράτος μέλος μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου.»
- 7 Οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίσεων, οι οποίοι αποτελούν το αντικείμενο του κεφαλαίου II, τμήμα 3, του κανονισμού 1215/2012, περιλαμβάνονται στα άρθρα 10 έως 16 του εν λόγω κανονισμού.
- 8 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:
- «Ένας ασφαλιστής ο οποίος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος μπορεί να εναχθεί:
- [...]
- β) σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον την αγωγή έχει ασκήσει ο αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή, ο ασφαλισμένος ή δικαιούχος, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος [...]
- [...]».
- 9 Το άρθρο 13, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:
- «Οι διατάξεις των άρθρων 10, 11 και 12 εφαρμόζονται σε περίπτωση ευθείας αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.»
- 10 Οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας σε συμβάσεις καταναλωτών περιλαμβάνονται στα άρθρα 17 έως 19 του ίδιου κανονισμού.
- 11 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 προβλέπει τα εξής:
- «Σε συμβάσεις που ο σκοπός τους μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική δραστηριότητα του προσώπου που τις καταρτίζει, του καταναλωτή, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος με την επιφύλαξη του άρθρου 6 και του άρθρου 7, σημείο 5:
- α) όταν πρόκειται για σύμβαση πώλησης αγαθών με τμηματική καταβολή του τιμήματος·
- β) όταν πρόκειται για σύμβαση δανείου με σταδιακή εξόφληση ή παροχής πίστωσης με άλλη μορφή για τη χρηματοδότηση της αγοράς αγαθών· ή
- γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όταν η σύμβαση έχει συναφθεί με πρόσωπο το οποίο ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας του καταναλωτή ή κατευθύνει με οποιοδήποτε τρόπο τέτοιου είδους δραστηριότητες σε αυτό το κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη, συμπεριλαμβανομένου του εν λόγω κράτους μέλους, και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.»
- 12 Στο άρθρο 81 του ως άνω κανονισμού προβλέπεται ότι αυτός «[ε]φαρμόζεται από τις 10 Ιανουαρίου 2015, εκτός από τα άρθρα 75 και 76, που εφαρμόζονται από τις 10 Ιανουαρίου 2014».

Το πολωνικό δίκαιο

- 13 Το άρθρο 509 του *ustawa Kodeks cywilny* (νόμος περί του αστικού κώδικα), της 23ης Απριλίου 1964, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (*Dz. U.* του 1964, αριθ. 16, θέση 93, όπως δημοσιεύθηκε στην *Dz. U. z 2016 r. poz. 380*, στο εξής: αστικός κώδικας), ορίζει τα εξής:

«§ 1. Ο δανειστής μπορεί να μεταβιβάσει την απαίτηση σε τρίτο χωρίς τη συναίνεση του οφειλέτη (εκχώρηση), εκτός εάν τούτο αντιβαίνει στον νόμο, σε συμβατική υποχρέωση ή στη φύση της ενοχικής σχέσεως.

§ 2. Με την απαίτηση μεταβιβάζονται στον αποκτώντα και όλα τα συναφή δικαιώματα, ιδίως η αξίωση για καθυστερούμενους τόκους.»

- 14 Κατά το άρθρο 822, παράγραφος 4, του ως άνω κώδικα:

«Όποιος δικαιούται αποζημίωση λόγω της επελεύσεως γεγονότος που καλύπτεται από την ασφάλιση αστικής ευθύνης έχει απευθείας αξίωση κατά του ασφαλιστή.»

- 15 Το άρθρο 20, παράγραφος 1, του *ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych* (νόμου περί των υποχρεωτικών ασφαλίσεων, του εγγυητικού κεφαλαίου του ασφαλιστικού τομέα και του πολωνικού γραφείου ασφαλιστών ευθύνης από αυτοκίνητα), της 22ας Μαΐου 2003 (*Dz. U.* 2003, αριθ. 124, θέση 1152), προβλέπει τα εξής:

«Αγωγές που έχουν ως αντικείμενο απαιτήσεις οι οποίες στηρίζονται σε συμβάσεις ασφαλίσεως αστικής ευθύνης ή αγωγές που αφορούν και τέτοιου είδους απαιτήσεις μπορούν να ασκηθούν είτε ενώπιον του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο κατά τις γενικές διατάξεις είτε ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή έδρας του ζημιωθέντος ή του δικαιούχου βάσει της ασφαλιστικής συμβάσεως.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 16 Στις 4 Ιουλίου 2014, όχημα που ανήκε κατά κυριότητα σε φυσικό πρόσωπο, κάτοικο Πολωνίας, υπέστη ζημία σε τροχαίο ατύχημα που συνέβη στη Γερμανία και προκλήθηκε από Γερμανό υπήκοο ασφαλισμένο στην LVM.
- 17 Κατόπιν τούτου, ο κύριος του ως άνω οχήματος συνήψε στις 12 Ιουλίου 2014 σύμβαση μισθώσεως οχήματος αντικαταστάσεως με αόριστη διάρκεια. Δεδομένου ότι, αφενός, το ημερήσιο μίσθωμα ανερχόταν σε 200 πολωνικά ζλότι (PLN) (περίπου 47,50 ευρώ) και, αφετέρου, η σύμβαση μισθώσεως διήρκεσε ως τις 22 Σεπτεμβρίου 2014, η συνολική επιβάρυνση για τη μίσθωση ανήλθε σε 14 600 PLN (περίπου 3 465 ευρώ).
- 18 Το ως άνω φυσικό πρόσωπο αποζημιώθηκε όμως μόνο μέχρι του ποσού των 2 800 PLN (περίπου 665 ευρώ) από εταιρία η οποία αντιπροσωπεύει την LVM στην Πολωνία.
- 19 Κατόπιν τούτου και προκειμένου να εισπράξει το υπόλοιπο ποσό που ανερχόταν σε 11 800 PLN (περίπου 2 800 ευρώ), το εν λόγω φυσικό πρόσωπο συνήψε στις 22 Σεπτεμβρίου 2014 σύμβαση εκχωρήσεως απαιτήσεως με την οποία μεταβίβασε την απαίτησή του για αποζημίωση στον P. Hofsoe, ο οποίος ασκεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα στο Szczecin (Πολωνία).
- 20 Στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής, ο P. Hofsoe αναλαμβάνει ο ίδιος, βάσει συμβατικής εκχωρήσεως απαιτήσεων, την είσπραξη από τον ασφαλιστή της αποζημιώσεως που δύναται να αξιώσει ο ζημιωθείς.

- 21 Στις 2 Φεβρουαρίου 2015, βάσει της συμβάσεως εκχωρήσεως απαιτήσεως για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 19 της παρούσας αποφάσεως, ο P. Hofsoe άσκησε ενώπιον του Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Szczecin-Centrum, Szczecin, Πολωνία) αγωγή με κύριο αίτημα να υποχρεωθεί η LVM στην καταβολή αποζημιώσεως ποσού 11 800 PLN (περίπου 2 800 ευρώ) το οποίο αντιστοιχεί στις δαπάνες για τη μίσθωση οχήματος αντικαταστάσεως.
- 22 Προς θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας του ως άνω δικαστηρίου, ως δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ζημιωθέντος, ο P. Hofsoe επικαλέστηκε το άρθρο 20 του νόμου περί των υποχρεωτικών ασφαλίσεων, του εγγυητικού κεφαλαίου του ασφαλιστικού τομέα και του πολωνικού γραφείου ασφαλιστών ευθύνης από αυτοκίνητα, της 22ας Μαΐου 2003, και την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2007, FBTO Schadeverzekeringen (C-463/06, EU:C:2007:792).
- 23 Η LVM αμφισβήτησε όμως τη διεθνή δικαιοδοσία του πολωνικού δικαστηρίου, επικαλούμενη το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού. Υποστήριξε, ειδικότερα, ότι η έννοια του «ζημιωθέντος» κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού πρέπει να ερμηνεύεται κατά γράμμα και ότι, ως εκ τούτου, ο P. Hofsoe, ως εκδοχέας της απαιτήσεως του ζημιωθέντος, δεν μπορούσε να την εναγάγει ενώπιον των πολωνικών δικαστηρίων.
- 24 Εντούτοις, το Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Szczecin-Centrum, Szczecin) έκρινε ότι είχε διεθνή δικαιοδοσία με απόφαση της 13ης Μαΐου 2015.
- 25 Προς στήριξη της εφέσεως που άσκησε κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ήτοι του Sąd Okręgowy w Szczecinie (περιφερειακού δικαστηρίου του Szczecin), η LVM υποστηρίζει ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο παρέβη το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, κρίνοντας, αντίθετα προς όσα προκύπτουν από τις αιτιολογικές σκέψεις 15 και 18 του εν λόγω κανονισμού και από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ότι ο P. Hofsoe έπρεπε να εκληφθεί ως το αδύναμο μέρος στην ένδικη διαφορά. Πλην όμως, στην περίπτωση αυτή δεν πρόκειται για τον ίδιο τον ζημιωθέντα αλλά για επαγγελματία που ασχολείται με τη διεκδίκηση απαιτήσεων αποζημιώσεως από ασφαλιστικές εταιρίες. Επιπλέον, ως παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, το άρθρο 13, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού πρέπει να ερμηνεύεται στενά.
- 26 Από την πλευρά του, ο P. Hofsoe υποστηρίζει ότι η δωσιδικία της κατοικίας του αντισυμβαλλομένου του ασφαλιστή, του ασφαλισμένου ή ενός δικαιούχου, την οποία προέβλεπε το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1215/2012 (στο εξής: *forum actoris*), δεν ισχύει μόνο για τον άμεσα ζημιωθέντα και ότι, ως εκ τούτου, μπορεί επίσης να την επικαλεσθεί και ο εκδοχέας της απαιτήσεως του ζημιωθέντος.
- 27 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αναγκαία η υποβολή ερωτήματος στο Δικαστήριο, στο μέτρο που το *ratione personae* πεδίο εφαρμογής της δωσιδικίας που προβλέπεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1215/2012 εξαρτάται, εν προκειμένω, από την ερμηνεία της έννοιας του «ζημιωθέντος» κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού. Συγκεκριμένα, διεθνής δικαιοδοσία του αιτούντος δικαστηρίου θεμελιώνεται μόνον αν γίνει δεκτό ότι στην έννοια του ζημιωθέντος εμπίπτει επαγγελματίας του κλάδου των ασφαλίσεων ο οποίος είναι εκδοχέας απαιτήσεως αποζημιώσεως την οποία είχε ο άμεσα ζημιωθείς κατά του ασφαλιστή του οχήματος το οποίο προκάλεσε τροχαίο ατύχημα.
- 28 Ως προς το ζήτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά το άρθρο 509, παράγραφος 2, του αστικού κώδικα, «[μ]ε την απαίτηση μεταβιβάζονται στον αποκτώντα και όλα τα συναφή δικαιώματα». Υπό τις συνθήκες αυτές, η εκχώρηση της απαιτήσεως θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη

δυνατότητα επικλήσεως της ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας. Η ερμηνεία αυτή θα συνέτεινε στην επίτευξη του σκοπού προστασίας του αδύναμου μέρους ο οποίος αποτελεί τη βάση των ειδικών κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που ισχύουν για τις υποθέσεις ασφαλίσεων.

- 29 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η έννοια του «ζημιωθέντος» κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 και, άρα, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012 περιλαμβάνει τόσο τον άμεσα ζημιωθέντα όσο και τον εμμέσως ζημιωθέντα. Κατά συνέπεια, η εν λόγω έννοια πρέπει να περιλαμβάνει και το φυσικό πρόσωπο που ασκεί, ως επιτηδευματίας, δραστηριότητα στον τομέα της διεκδικήσεως απαιτήσεων αποζημιώσεως έναντι ασφαλιστικών εταιριών και επικαλείται σύμβαση εκχωρήσεως απαιτήσεως την οποία συνήψε με τον άμεσα ζημιωθέντα. Η λύση αυτή επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο, κατά το αιτούν δικαστήριο, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, υφίσταται πρόδηλη ανισορροπία, από οικονομικής και οργανωτικής απόψεως, μεταξύ της θέσεως του P. Hofsoe και εκείνης του ασφαλιστή του οποίου οι συναφείς δυνατότητες, ως νομικού προσώπου, είναι πολύ μεγαλύτερες.
- 30 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η συγκεκριμένη αυτή προσέγγιση της θέσεως εκάστου των διαδίκων της κύριας δίκης αναδεικνύει συνεπώς τη διαφορά μεταξύ των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης και των πραγματικών περιστατικών των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561), και της 26ης Μαΐου 2005, GIE Réunion européenne κ.λπ. (C-77/04, EU:C:2005:327).
- 31 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει εντούτοις ότι η προτεινόμενη ως άνω ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, προσκρούει στην αρχή της στενής ερμηνείας των εξαιρέσεων και, πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 15 αυτού.
- 32 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sąd Okręgowy w Szczecinie (περιφερειακό δικαστήριο του Szczecin), αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει η παραπομπή που περιέχει το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012 προς το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, την έννοια ότι φυσικό πρόσωπο το οποίο δραστηριοποιείται επαγγελματικά, μεταξύ άλλων, στον τομέα της διεκδικήσεως απαιτήσεων αποζημιώσεως έναντι ασφαλιστών δύναται να ασκήσει αγωγή κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης που έχει ασφαλίσει τον υπαίτιο τροχαίου ατυχήματος και είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος της κατοικίας του ζημιωθέντος, ενώπιον δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ζημιωθέντος, κατ' επίκληση συμβάσεως με την οποία ο άμεσα ζημιωθείς του μεταβίβασε τη σχετική απαίτηση;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 33 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, έχει την έννοια ότι είναι δυνατή η επίκλησή του από φυσικό πρόσωπο το οποίο δραστηριοποιείται επαγγελματικά, μεταξύ άλλων, στον τομέα της διεκδικήσεως απαιτήσεων αποζημιώσεως έναντι ασφαλιστών και το οποίο επικαλείται σύμβαση εκχωρήσεως απαιτήσεως συναφθείσα με το θύμα τροχαίου ατυχήματος, προκειμένου να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά του ασφαλιστή του υπαιτίου του ως άνω ατυχήματος, ο οποίος εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος και όχι σε εκείνο της κατοικίας του ζημιωθέντος, ενώπιον των δικαστηρίων του τελευταίου αυτού κράτους μέλους.

- 34 Επισημαίνεται καταρχάς ότι από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει, πρώτον, ότι, δεδομένου ότι ο P. Hofsoe άσκησε την αγωγή της κύριας δίκης στις 4 Φεβρουαρίου 2015, ήτοι μετά τις 10 Ιανουαρίου 2015, εφαρμογή έχει ο κανονισμός 1215/2012, σύμφωνα με το άρθρο του 81.
- 35 Δεύτερον, το άρθρο 822, παράγραφος 4, του αστικού κώδικα παρέχει σε όποιον δικαιούται αποζημίωση ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή, όπερ, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, συνεπάγεται την εφαρμογή των άρθρων 10 έως 12 του ίδιου κανονισμού.
- 36 Τρίτον, καθόσον στο άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', και στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012 επαναλαμβάνεται, κατ' ουσίαν, το γράμμα του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 αντιστοίχως, η ερμηνεία των διατάξεων του δεύτερου κανονισμού ισχύει και για τις αντίστοιχες διατάξεις του κανονισμού 1215/2012 (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 21ης Μαΐου 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, σκέψη 60, και της 21ης Ιανουαρίου 2016, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, σκέψη 43).
- 37 Τέταρτον, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η παραπομπή που περιέχει το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012 έχει ως αντικείμενο την προσθήκη στον κατάλογο των εναγόντων, ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, των προσώπων που υπέστησαν ζημία, χωρίς ο κύκλος των προσώπων αυτών να περιορίζεται σε όσα υπέστησαν τη ζημία άμεσα (απόφαση της 20ής Ιουλίου 2017, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 38 Ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι το *forum actoris* ισχύει, αντιστοίχως, για τους κληρονόμους ασφαλισμένου και για τον εργοδότη που εξακολούθησε να καταβάλλει μισθό σε υπάλληλό του κατά τη διάρκεια της αναρρωτικής άδειας που του χορηγήθηκε μετά από τροχαίο ατύχημα που υπέστη (αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψη 44, και της 20ής Ιουλίου 2017, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, σκέψη 35).
- 39 Οι αποφάσεις αυτές στηρίζονται στο σκεπτικό, αφενός, ότι σκοπός των διατάξεων του τμήματος 3 του κεφάλαιο II του κανονισμού 1215/2012 είναι η προστασία του αδύναμου μέρους με κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας οι οποίοι είναι ευνοϊκότεροι για τα συμφέροντά του απ' ό,τι οι γενικοί κανόνες και, αφετέρου, ότι το πρόσωπο στο οποίο μεταβιβάστηκαν οι αξιώσεις του άμεσα ζημιωθέντος το οποίο μπορεί να χαρακτηρισθεί το ίδιο ως αδύναμο μέρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επωφεληθεί των ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας τις οποίες προβλέπουν οι συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012 (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψεις 40 και 44)
- 40 Τούτου δοθέντος, οι παρεκκλίσεις από τη γενική δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να έχουν τον χαρακτήρα εξαιρέσεως και να ερμηνεύονται στενά (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 17ης Ιουνίου 1992, Handte, C-26/91, EU:C:1992:268, σκέψη 14, της 19ης Ιανουαρίου 1993, Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, σκέψεις 14 έως 17, της 13ης Ιουλίου 2000, Group Josi, C-412/98, EU:C:2000:399, σκέψεις 49 και 50, καθώς και της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψεις 36 έως 39).
- 41 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προστατευτική λειτουργία που επιτελεί το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού συνεπάγεται ότι η εφαρμογή των ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές δεν πρέπει να καταλαμβάνει πρόσωπα για τα οποία δεν δικαιολογείται η παροχή της προστασίας αυτής (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2000, Group Josi, C-412/98, EU:C:2000:399, σκέψεις 65 και 66, της 26ης Μαΐου 2005, GIE Réunion européenne κ.λπ., C-77/04, EU:C:2005:327, σκέψη 20, και της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψη 41).

- 42 Κατά συνέπεια, δεν δικαιολογείται καμία ειδική προστασία όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ επαγγελματιών του κλάδου των ασφαλίσεων, ουδείς εκ των οποίων μπορεί να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε ασθενέστερη θέση από τον άλλο (βλ. αποφάσεις της 26ης Μαΐου 2005, GIE Réunion européenne κ.λπ., C-77/04, EU:C:2005:327, σκέψη 20, της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψη 42, και της 21ης Ιανουαρίου 2016, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, σκέψεις 30 και 31).
- 43 Πρόσωπο, όπως ο P. Hofsoe, που ασκεί δραστηριότητα στον τομέα της διεκδικήσεως απαιτήσεων αποζημιώσεως έναντι ασφαλιστικών εταιριών ως εκδοχέας των απαιτήσεων αυτών δεν μπορεί να τύχει της ειδικής προστασίας του *forum actoris*.
- 44 Μολονότι, βεβαίως, όπως διευκρινίζει η αιτιολογική σκέψη 18 του κανονισμού 1215/2012, σκοπός του τμήματος 3 του κεφαλαίου II του κανονισμού αυτού είναι η προστασία του αδύναμου μέρους με κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας οι οποίοι είναι ευνοϊκότεροι για τα συμφέροντά του απ' ό,τι οι γενικοί κανόνες, εντούτοις η αγωγή της κύριας δίκης εντάσσεται, κατά τα φαινόμενα, στο πλαίσιο σχέσεων μεταξύ επαγγελματιών του ασφαλιστικού τομέα και δεν μπορεί να επηρεάσει τη δικονομική κατάσταση κάποιου μέρους τεκμαιρόμενου ως αδύναμου (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, σκέψεις 29 και 30).
- 45 Ως προς το ζήτημα αυτό, η άσκηση από επαγγελματία, όπως ο P. Hofsoe, της δραστηριότητάς του στο πλαίσιο μικρής επιχειρηματικής μονάδας δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι ο ίδιος είναι κατά τεκμήριο αδύναμο μέρος σε σχέση με τον ασφαλιστή. Πράγματι, η κατά περίπτωση εξέταση του ζητήματος αν ο επαγγελματίας αυτός μπορεί να θεωρηθεί «αδύναμο μέρος» ώστε να είναι δυνατό να εμπίπτει στην έννοια του «ζημιωθέντος», κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, θα δημιουργούσε κίνδυνο υπέρξεως ανασφάλειας δικαίου και θα αντέβαινε στον σκοπό του εν λόγω κανονισμού, ο οποίος παρατίθεται στην αιτιολογική του σκέψη 15, κατά την οποία οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 20ής Ιουλίου 2017, SOVAG, C-340/16, EU:C:2017:576, σκέψη 34).
- 46 Κατά τα λοιπά, η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από τον σκοπό που εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 15 του κανονισμού 1215/2012, κατά την οποία οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσδικίας της κατοικίας του εναγομένου.
- 47 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, έχει την έννοια ότι δεν είναι δυνατή η επίκλησή του από φυσικό πρόσωπο το οποίο δραστηριοποιείται επαγγελματικά, μεταξύ άλλων, στον τομέα της διεκδικήσεως απαιτήσεων αποζημιώσεως έναντι ασφαλιστών και το οποίο επικαλείται σύμβαση εκχωρήσεως απαιτήσεως συναφθείσα με το θύμα τροχαίου ατυχήματος, προκειμένου να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά του ασφαλιστή του υπαιτίου του ως άνω ατυχήματος, ο οποίος εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος και όχι σε εκείνο της κατοικίας του ζημιωθέντος, ενώπιον των δικαστηρίων του τελευταίου αυτού κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού, έχει την έννοια ότι δεν είναι δυνατή η επίκλησή του από φυσικό πρόσωπο το οποίο δραστηριοποιείται επαγγελματικά, μεταξύ άλλων, στον τομέα της διεκδικήσεως απαιτήσεων αποζημιώσεως έναντι ασφαλιστών και το οποίο επικαλείται σύμβαση εκχωρήσεως απαιτήσεως συναφθείσα με το θύμα τροχαίου ατυχήματος, προκειμένου να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά του ασφαλιστή του υπαιτίου του ως άνω ατυχήματος, ο οποίος εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος και όχι σε εκείνο της κατοικίας του ζημιωθέντος, ενώπιον των δικαστηρίων του τελευταίου αυτού κράτους μέλους.

(υπογραφές)